Minister
Spraw Zagranicznych

BM.6003.8.2024 / 4
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w nawiązaniu do oświadczenia złożonego przez Pana senatora Waldemara Witkowskiego w dniu 24 października 2024 r. w sprawie procedury zatrudnienia obywateli innych państw w Polsce, w odniesieniu do punktu drugiego przywołanego oświadczenia należy stwierdzić, że wnioski wizowe składane w ambasadach
i urzędach konsularnych RP rozpatrywane są zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2024 r. poz. 769) – jeżeli chodzi o wizy krajowe oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2019 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającym Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz. Urz. UE L 243 z 15.09.2009 r., s. 1 z późn. zm.) – w przypadku wiz Schengen. Ww. akty prawne wraz z rozporządzeniami wykonawczymi określają procedurę ubiegania się o wizę przez cudzoziemca (m.in.: sposób złożenia wniosku wizowego, wymagane dokumenty, wzory wniosków o wydanie wizy, procedurę odwoławczą - w przypadku wydania przez konsula decyzji o odmowie wydania wizy). Stosownie do ww. regulacji decyzja w sprawie wydania wizy cudzoziemcowi za granicą lub odmowy jej wydania należy do wyłącznej kompetencji właściwego konsula.

Konsul jest organem uprawnionym do podejmowania decyzji w sprawach wiz dla cudzoziemców przebywających za granicą. Decyzje w sprawach wizowych podejmowane są przez konsulów indywidualnie w odniesieniu do wniosku wizowego danego cudzoziemca. Konsul podejmując decyzję o wydaniu lub odmowie wydania wizy bierze pod uwagę całość dokumentacji złożonej przez cudzoziemca, udzielonych przez niego informacji, a także ew. informacji uzyskanych w toku prowadzonych konsultacji wizowych.

Problem dłuższego czasu oczekiwania na złożenie wniosku wizowego dotyczy niektórych państw pochodzenia cudzoziemców i nie ma zasięgu globalnego. Ponadstandardowe zainteresowanie uzyskaniem wiz, zwłaszcza przez obywateli niektórych państw azjatyckich i afrykańskich, szczególnie z prawem do pracy i na studia w Polsce, może powodować znaczące opóźnienie w możliwości zapisania się przez aplikantów na wizytę w celu złożenia wniosku wizowego.

Do takiego stanu rzeczy przyczynia się m.in. nadmierna liczba wydanych przez urzędy wojewódzkie zezwoleń na pracę, w oderwaniu od rzeczywistych

potrzeb gospodarki i rynku pracy oraz możliwości organizacyjnych polskich placówek zagranicznych. Dla przykładu, w roku 2023 wojewodowie wydali łącznie **112.593** zezwoleń na pracę dla obywateli Indii, Nepalu, Bangladeszu, Sri Lanki, Afganistanu, Bhutanu i Malediwów, którzy powinni ubiegać się o wizy w Wydziale Konsularnym i Polonii Ambasady RP w Nowym Delhi lub w Konsulacie Generalnym RP w Mumbaju. W tymże roku 2023 placówki te były w stanie zrealizować łącznie jedynie **49.010** czynności wizowych, co obejmuje także wizy krótkoterminowe (m.in. turystyka, odwiedziny, działalność gospodarcza) oraz wizy studenckie.

Niedrożność niektórych polskich urzędów konsularnych skłania także przedsiębiorców do występowania o zezwolenia na pracę „na zapas", w oderwaniu od rzeczywistych możliwości zatrudnienia cudzoziemców w danej firmie, a to przekłada się na jeszcze większe obciążenie konsulatów. W masowe sprowadzanie cudzoziemskich pracowników zaangażowały się także agencje pośrednictwa pracy – na tym polu Państwowa Inspekcja Pracy i Straż Graniczna odnotowały wiele nieprawidłowości, związanych m.in. ze świadczeniem usług udostępniania lub wynajmu pracowników, w tym outsourcingu pracowniczego, wykonywanych w warunkach charakterystycznych dla pracy tymczasowej.

Konsulowie w zakresie swojej właściwości odpowiadają za organizację przyjęć interesantów i w tym zakresie decydują o terminach i sposobie przedkładania wniosków o wydanie wiz, przy uwzględnieniu uwarunkowań organizacyjno-kadrowych danego urzędu konsularnego.

W niektórych urzędach, ze względu na ponadstandardowe zainteresowanie i brak możliwości bieżącego zapisania się na wizytę w sprawie wizowej, wprowadzono system losowania terminów spośród zgłoszonych aplikacji w zakresie wiz w celu wykonywania pracy. Nowe miejsca na zapisy wizyt (tzw. „sloty") są uruchamiane cyklicznie, zwykle raz w tygodniu, z kilkutygodniowym wyprzedzeniem. Losowania terminów również najczęściej odbywają się raz w tygodniu.

Warto przy tym zauważyć, że przy składaniu wniosku o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy musi zostać zarejestrowany w bazie krajowej i poprawnie zweryfikowany dokument zezwalający na podjęcie pracy w Polsce. Pojawiające się problemy wynikają przede wszystkim z: rejestrowania przez osoby składające wnioski wizowe błędnych danych we wnioskach wstępnych, popełnianiem błędów we wprowadzanych danych weryfikowanych z bazą krajową, podawaniem rozbieżnych danych, itp. Natomiast ewentualne spowolnienia pracy systemu z reguły wynikają z kolei z problemów z siecią Internet w danym regionie, na co MSZ oraz konsulowie nie mają wpływu.

System losowania terminów spotkań na złożenie wniosku o wydanie wizy w celu wykonywania pracy został wdrożony z uwagi na blokowanie systemu e-konsulat przez nieuczciwych pośredników. W systemie e-konsulat dodana została funkcjonalność polegająca na weryfikowaniu danych cudzoziemca i danych z dokumentu uprawniającego do wykonywania pracy w Polsce, zanim termin wizyty zostanie przydzielony. Mając na uwadze, że w niektórych krajach zapotrzebowanie na wizy zgłaszane przez cudzoziemców znacznie przekracza liczbę terminów uwalnianych przez konsulów, może wystąpić sytuacja kiedy cudzoziemcy, których dokumenty uprawniające do wykonywania pracy w Polsce zostały pozytywnie

zweryfikowane, nie otrzymają terminu wizyty w ramach pierwszego losowania. Takie osoby dodawane są do ogólnej puli wniosków podlegających losowaniu w konsulacie i biorą udział w kolejnych losowaniach.

Zdajemy sobie sprawę z faktu, że w niektórych konsulatach przydzielenie terminu spotkania dla wszystkich cudzoziemców zainteresowanych złożeniem wniosku wizowego może być utrudnione, niemniej wdrożenie systemu losowania pozwoliło na wyeliminowanie działalności nieuczciwych pośredników, którzy dokonywali blokady wszystkich terminów uwolnionych przez konsulów, a cudzoziemcy niekorzystający z ich usług nie mieli żadnej szansy na umówienie terminu wizyty.

Pragnę ponadto nadmienić, że Ministerstwo zobowiązane jest rygorystycznie wypełniać obowiązujące ramy prawne w zakresie procedur wizowych. Przypadki, które mogłyby być interpretowane jako próba wywierania wpływu na poszczególnych konsulów w celu spowodowania przyjmowania przez nich wniosków wizowych poza właściwością terytorialną lub poza określoną w przyjętych procedurach kolejnością, były przedmiotem kontroli Najwyższej Izby Kontroli oraz tematem prac sejmowej komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Chcę zapewnić, że konsulowie dokładają wszelkich starań, aby umożliwić złożenie wniosku zainteresowanym w ramach swoich możliwości kadrowych i organizacyjnych.

Z wyrazami szacunku

z up. Władysław Teofil Bartoszewski
Sekretarz Stanu
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/